

O politică europeană fermă de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și a antreprenorilor în perioada 2015-2020

Consultare publică privind inițiativa în favoarea întreprinderilor mici („Small Business Act” – SBA)

1. INTRODUCERE

Comisia Europeană lansează această consultare publică pentru a colecta reacții și idei cu privire la modul în care inițiativa „Small Business Act” (SBA) pentru Europa¹ ar trebui să fie revizuită pentru a continua o politică europeană fermă de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și a antreprenorilor în perioada 2015-2020.

Structura prezentului document de consultare se bazează pe lucrările pregătitoare desfășurate recent de rețeaua de reprezentanți ai IMM-urilor² și ia în considerare dezbaterile politice privind viitoarea politică pentru IMM-uri care a avut loc în cadrul Consiliului de miniștri în materie de competitivitate în septembrie 2013. Există un consens larg cu privire la necesitatea de a păstra și a dezvolta în continuare SBA ca instrument de politică al Comisiei pentru promovarea IMM-urilor și a spiritului antreprenorial în perioada 2015-2020. Cele patru domenii-cheie ale SBA - facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare și la piețe, reducerea poverii administrative și promovarea spiritului antreprenorial - vor rămâne priorități în următorii ani. De asemenea, necesitatea de a soluționa problema penuriei de lucrători calificați este acum o a cincea prioritate a inițiativei reprezentanților IMM-urilor.

Prezentul document oferă o scurtă prezentare a inițiativei SBA și a rezultatelor obținute până în prezent. Secțiunile 4.1-4.4 oferă un rezumat concis al inițiativelor în curs care urmează să fie continuate în cele cinci domenii prioritare și propune noi inițiative, prezentate în casetele de text. Comisia urmărește să obțină reacții cu privire la inițiativele respective prin intermediul unui chestionar online, atașat la consultare.

2. CE ESTE INIȚIATIVA „SMALL BUSINESS ACT” PENTRU EUROPA?

Inițiativa „Small Business Act” (SBA) pentru Europa, adoptată în 2008 și actualizată în 2011, reflectă voința politică a Comisiei de a recunoaște rolul central al IMM-urilor în economia UE. Cele aproximativ 21 de milioane de IMM-uri generează 58 % din

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/sme-envoy/index_en.htm

valoarea adăugată, angajează 87 de milioane de oameni și reprezintă sursa a 85 % din crearea netă de locuri de muncă. De asemenea, IMM-urile au un rol central în strategia globală de reformă a Comisiei, Europa 2020³, și în inițiativele sale emblematice, în special cu privire la politica industrială⁴.

Inițiativa SBA stabilește un program cuprinzător de politici cu acțiuni specifice în zece domenii cu obiectivele de promovare a spiritului antreprenorial, de aplicare a principiului „Gândeți întâi la scară mică” în elaborarea de politici și de promovare a creșterii IMM-urilor, sprijinindu-le să soluționeze ultimele probleme care le împiedică dezvoltarea. Actualizarea inițiativei SBA în 2011 a mutat accentul pe acțiunile care este cel mai probabil să sprijine IMM-urile pentru a face față crizei economice: facilitarea accesului la finanțare, reducerea birocrăției, promovarea accesului la piețe și stimularea antreprenoriatului.

3. CE AM REALIZAT PÂNĂ ACUM?

Comisia monitorizează punerea în aplicare a inițiativei SBA în statele membre printr-un raport anual și fișe de informare specifice fiecărei țări⁵ care evidențiază atât progresele înregistrate, cât și deficiențele. În ultimii trei ani, statele membre au luat în jur de 2 400 de măsuri de îmbunătățire a condițiilor-cadru și a mediului de operare al IMM-urilor. Măsurile de promovare a antreprenoriatului și administrarea promptă sunt pe primul loc în efortul statelor membre de îmbunătățire a mediului de afaceri. Sunt necesare mai multe eforturi la nivelul UE pentru a facilita un nou început și pentru a oferi o a doua șansă întreprinzătorilor insolabili. În cele din urmă, inițiativa SBA a stimulat schimbul de bune practici și a intensificat cooperarea cu părțile interesate.

Comisia s-a concentrat asupra punerii în aplicare rapide a acțiunilor din patru domenii prioritare ale SBA. Printre exemplele de realizări se numără:

- IMM-urile sunt complet integrate în prezent în programul Comisiei privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT)⁶, cu un angajament clar de a face cadrul de reglementare simplu, clar, stabil și predictibil.
- Gama largă de inițiative luate în cooperare cu Grupul Băncii Europene de Investiții (BEI) și statele membre a sprijinit IMM-urile să facă față înăspriii condițiilor de acces la finanțare.

³ http://ec.europa.eu/europe2020/index_ro.htm

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/index_en.htm

⁵ Analiza performanțelor IMM-urilor, a se vedea : http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/index_en.htm

- Rețeaua întreprinderilor europene (Enterprise Europe Network – EEN) a jucat un rol-cheie în furnizarea către întreprinderi a informațiilor necesare cu privire la piața unică pentru a facilita accesul acestora la oportunități de afaceri în alte țări ale UE și dincolo de granițele UE. De asemenea, rețeaua a jucat un rol-cheie în organizarea de evenimente între întreprinderi („business-to-business” – B2B), ca parte a misiunilor pentru creștere economică⁷, atrăgând aproximativ 4 500 de întreprinderi participante.
- Au fost puse în aplicare o serie de activități privind clusterelor pentru a promova internaționalizarea IMM-urilor, excelența în gestionarea clusterelor și pentru a explora rolul clusterelor în sprijinirea industriilor emergente din UE.
- Acțiunile de promovare a culturii și mentalității antreprenoriale s-au intensificat în planul de acțiune „Antreprenariat 2020”⁸, dedicat stimulării spiritului antreprenorial. Inițiativa „Erasmus pentru tinerii antreprenori”⁹ a promovat spiritul antreprenorial, inovarea și internaționalizarea în rândul noilor antreprenori.
- Activitățile de comunicare, inclusiv Săptămâna europeană a IMM-urilor, Premiile pentru promovarea întreprinderilor europene și videoclipurile Business Planet, au difuzat informații cu privire la antreprenariat, prezentând și recompensând povești de succes.
- Nu în ultimul rând, cei 28 de reprezentanți naționali ai IMM-urilor, un număr tot mai mare de reprezentanți regionali ai IMM-urilor și organizațiile de afaceri la nivel european au accelerat punerea în aplicare a inițiativei SBA și au diseminat bunele practici.

4. ESTE TIMPUL PENTRU A ACCELERA POLITICA PRIVIND IMM-URILE

„Small Business Act” (SBA) s-a dovedit a fi un instrument de politică eficient pentru promovarea unui mediu de afaceri mai bun pentru IMM-uri. Cu toate acestea, analiza fișelor informative SBA specifice fiecărei țări arată că inițiativa nu a fost pusă în aplicare pe deplin într-un număr considerabil de state membre. De asemenea, SBA trebuie să fie actualizată și orientată spre crearea mai multor oportunități de creștere pentru IMM-urile europene.

IMM-urile europene sunt cea mai importantă sursă de noi locuri de muncă. Totuși, acestea pot crea locuri de muncă doar atunci când se dezvoltă. Pentru a realiza acest lucru, IMM-urile au nevoie de aptitudinile potrivite, de sprijin relevant și de un

⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/mission-growth/missions-for-growth/index_en.htm

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/entrepreneurship-2020/index_en.htm

⁹ <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=ro>

mediu de afaceri favorabil pentru a inova și a avea succes la nivel global. Prin urmare, **forța motrice pentru noua inițiativă SBA este sprijinul pentru creștere economică.**

Comisia a luat deja primele măsuri pentru a răspunde acestor provocări în noul cadru financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020:

- Programul pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME)¹⁰ are un buget de 2,3 miliarde EUR dedicat IMM-urilor pentru o perioadă de șapte ani.
- Noul program de cercetare și inovare, Orizont 2020¹¹, va crește în mod semnificativ bugetul pentru activitățile de inovare ale IMM-urilor la aproape 9 miliarde EUR. În special, instrumentul nou creat pentru IMM-uri va sprijini un număr semnificativ de IMM-uri din UE pentru a aduce pe piață noi produse și servicii.
- O parte semnificativă din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI)¹² este alocată pentru IMM-uri și pentru inovare în legătură cu inițiativa SBA.

4.1. Reducerea poverii administrative

Întreprinderile care îndeplinesc criteriile prevăzute în recomandarea Comisiei privind definiția IMM-urilor¹³ sunt eligibile pentru sprijin în cadrul mai multor programe de sprijin ale UE. Acestea pot beneficia, de asemenea, de scutiri, cerințe mai ușoare sau taxe reduse pentru conformitatea administrativă la nivelul UE.

IMM-urile nu diferă doar prin dimensiunea lor. Sectorul IMM-urilor din UE acoperă o gamă întreagă de întreprinderi diferite, cum ar fi profesii liberale, meșteșuguri, întreprinderi familiale, întreprinderi de economie socială, cooperative, întreprinderi alcătuite dintr-o singură persoană. Nevoile acestora ar trebui să fie mai bine integrate în acțiuni de politică și programe UE, inclusiv prin simplificarea și reducerea poverii administrative.

Principiul „Gândeți întâi la scară mică” se aplică din ce în ce mai mult pentru a se asigura că legislația și procedurile administrative sunt proporționale și ușor de aplicat pentru IMM-uri. Timpul și costul mediu pentru a înființa o întreprindere au fost reduse de la nouă la patru zile și de la de la 463 EUR la 315 EUR. Cu toate acestea, timpul

¹⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

¹¹ <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_ro.cfm

¹³ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_ro.htm

și costurile pentru obținerea tuturor autorizațiilor necesare pentru a începe operațiunile comerciale rămân foarte ridicate în unele state membre. Administrațiile publice devin mai receptive la nevoile IMM-urilor crescând utilizarea de soluții de e-guvernare, inclusiv în domeniul achizițiilor publice.

Dezvoltarea IMM-urilor este îngreunată în unele țări de legislația națională mai împovărătoare, cum ar fi aplicarea unor regimuri mai stricte de securitate socială, impozite și legislația muncii atunci când întreprinderea depășește un anumit prag de angajați sau o anumită cifră de afaceri. Comisia și statele membre ar trebui să identifice și să abordeze astfel de blocaje.

Comisia a luat măsuri pentru a consolida dialogul cu IMM-urile. Consultarea publică TOP 10¹⁴ din 2012 a furnizat reacții directe de la IMM-uri și organizațiile reprezentanților acestora cu privire la elemente ale legislației UE, care sunt percepute ca fiind deosebit de împovărătoare. Monitorizarea rezultatelor este complet integrată în programul UE privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT).

Comisia va continua să:

- promoveze aplicarea principiului „Gândeți întâi la scară mică” la legislația și procedurile administrative care afectează IMM-urile și a „testului IMM-urilor” în evaluările de impact. Până la sfârșitul anului 2016, toate statele membre ar trebui să aplice un test al IMM-urilor sau un echivalent în procedura lor de evaluare a impactului.
- promoveze inițiativele administrației publice favorabile IMM-urilor, inclusiv regimuri fiscale simplificate și principiul „o singură dată”, prin care autoritățile publice și organele administrative trebuie să se abțină de la a solicita aceleași informații care au fost deja puse la dispoziția lor în contextul altor proceduri.

Comisia propune:

- adoptarea unui **regulament al UE privind simplificarea reglementărilor** care să asigure că este posibilă înființarea unei întreprinderi la un cost maxim de 100 EUR și în termen de trei zile, obținerea autorizațiilor necesare în termen de o lună, precum și stabilirea în mod obligatoriu a aplicării „testului IMM” sau a unui sistem echivalent în toate statele membre UE pentru a asigura o **descărcare în termen de maximum trei ani pentru antreprenorii care au dat faliment.**

¹⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-new/index_ro.htm

- lansarea unei **campanii la nivelul UE privind reducerea birocrăției pentru IMM-uri**.
- explorarea posibilității de reducere a costurilor/taxelor de tranzacție pentru IMM-uri, pentru a facilita accesul acestora la **proprietatea industrială și intelectuală**.
- consolidarea **consultării IMM-urilor și a asociațiilor reprezentative** ale acestora pentru a colecta informații cu privire la legislația împovărătoare, cu accent pe procedurile de punere în aplicare și pentru a se asigura că preocupările IMM-urilor sunt luate în considerare într-un stadiu foarte timpuriu al procesului de elaborare de politici naționale și la nivelul UE.
- încurajarea statelor membre să adopte **regimuri fiscale simplificate** pentru întreprinderile nou-create în faza de dezvoltare, în vederea reducerii poverii administrative și a accelerării procesului de înființare.
- identificarea și eliminarea blocajelor din legislațiile naționale care împiedică dezvoltarea IMM-urilor.

4.2. Accesarea finanțării

IMM-urile se confruntă cu dificultăți semnificative în obținerea finanțării de care au nevoie pentru înființare, creștere și inovare. Comisia a adoptat o serie de programe pentru a mobiliza împrumuturi și capitaluri proprii de finanțare pentru IMM-uri. Cu toate acestea, de multe ori IMM-urile nu au cunoștință de astfel de programe ale UE. Prin urmare, este important să se asigure promovarea lor adecvată.

De asemenea, este necesar să se îmbunătățească eficacitatea inițiativelor naționale și regionale pentru a facilita accesul IMM-urilor la finanțare. Consolidarea monitorizării pieței de creditare pentru IMM-uri va permite un proces mai eficient de elaborare de politici bazate pe dovezi. În special, un dialog consolidat cu băncile și alte instituții de finanțare referitor la crearea de noi abordări pentru o mai mare transparență cu privire la deciziile de creditare bancară ar putea debloca sau facilita finanțarea IMM-urilor, susținute de activități mai intensive de intermediere a creditelor.

Nu în ultimul rând, punerea în aplicare deplină și eficace a Directivei privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în cazul tranzacțiilor comerciale¹⁵ de către statele membre va contribui la consolidarea creșterii economice și stimularea competitivității.

¹⁵ Directiva 2011/07/UE.

Comisia:

- va asigura o **dezvoltare rapidă, largă și eficientă a noilor instrumente financiare**, sub formă de facilități de garantare și de capital pentru perioada 2014-2020 (COSME, Orizont 2020, fonduri structurale și de investiții, Europa creativă și Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială)¹⁶;
- va consolida promovarea instrumentelor financiare ale UE prin intermediul **portalului online privind accesul la finanțare**¹⁷, prin 600 de birouri ale Rețelei întreprinderilor europene în întreaga Europă, prin activități de promovare cu intermediari financiari naționali și prin **evenimente dedicate** în toate statele membre;
- va implica IMM-urile interesate în monitorizarea punerii în aplicare a **Directivei privind combaterea întârzierii efectuării plăților** în statele membre și, dacă este necesar, va identifica orice probleme restante;
- va îmbunătăți **activitățile de monitorizare a politicilor statelor membre** cu privire la accesul IMM-urilor la finanțare și **va disemina în continuare bunele practici** cu privire la finanțarea IMM-urilor, pentru a crește asimilarea acestora, cu o atenție deosebită pentru țările care se confruntă cu cele mai mari dificultăți;
- va continua să calibreze cu atenție **propunerile sale legislative** pentru a se asigura că furnizarea de finanțare pentru IMM-uri nu este îngreunată;
- va îmbunătăți **cooperarea tehnică** cu organizațiile de afaceri, asociații din sectorul financiar, statele membre și grupul BEI pentru a consolida **atât cadrele analitice, cât și cele pragmatice pentru creditarea IMM-urilor**.

Comisia propune:

➤ **consolidarea pieței de capital de risc în Europa, cu scopul de a atrage investitorii instituționali privați înapoi pe piață, contribuind astfel la creșterea ponderii investitorilor privați în clasa de active până în 2020, de asemenea, printr-o legislație corespunzătoare (acte delegate în temeiul Directivei Solvabilitate II).**

¹⁶ Mecanismul de garantare a împrumuturilor în cadrul COSME vizează mobilizarea, până în 2020, a unei finanțări cuprinse între 14,3 miliarde EUR și 21,5 miliarde EUR (rată de îndatorare 1:20-30) direcționate către un număr de întreprinderi cuprins între 220 000 și 330 000. Mecanismul de capitaluri proprii pentru creștere economică din cadrul COSME vizează mobilizarea, până în 2020, a unei sume cuprinse între 2,6 miliarde EUR și 3,9 miliarde EUR în investiții de capital de risc (rata efectului de levier pentru GIF 1:4 - 1:6).

¹⁷ http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_ro.htm

- **mobilizarea tuturor fondurilor alocate instrumentelor financiare în cadrul COSME**, astfel încât cel puțin 220 000 de IMM-uri din Europa să beneficieze de un acces mai bun la finanțare prin fondurile de capital de risc sprijinite de UE, garanții și contragaranții.
- dezvoltarea unor **surse alternative de finanțare**, în cooperare cu Banca Europeană de Investiții, conform liniilor propuse în Comunicarea privind finanțarea pe termen lung a economiei europene¹⁸, în special prin:
 - eliminarea obstacolelor din calea finanțării colective solidare și creșterea gradului de conștientizare cu privire la riscurile, beneficiile și modul în care IMM-urile, în special cele care depun eforturi să obțină finanțare tradițională, pot avea acces la aceasta, prin elaborarea de ghiduri de informare, evenimente dedicate/workshop-uri și Forumul european al părților interesate de finanțarea participativă¹⁹.
 - dezvoltarea și răspândirea în continuare a finanțării de tip mezanin ca o sursă suplimentară de finanțare, prin schimbul de bune practici și crearea de forumuri de discuții dedicate.
 - diseminarea de bune practici privind finanțarea lanțului de aprovizionare ca sursă unică de finanțare prin activități adecvate de sensibilizare. Finanțarea lanțului de aprovizionare poate crește gradul de lichiditate a IMM-urilor prin folosirea bonității întreprinderilor mari din lanțul lor de aprovizionare.
- facilitarea revigorării **piețelor europene de securitizare** prin legislația corespunzătoare (acte delegate în temeiul Directivei Solvabilitate II și Regulamentul privind cerințele de capital).
- **consolidarea colaborării cu instituții financiare**, cum ar fi băncile, pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la instrumentele financiare europene pentru IMM-uri și pentru a încuraja furnizarea de feedback mai bun pentru clienții ale căror cereri de credit sunt refuzate, prin semnarea de acorduri cu asociațiile europene și naționale ale instituțiilor financiare.

4.3. Promovarea accesului IMM-urilor pe piețe

Comisia va consolida acțiunile pentru a sprijini IMM-urile să beneficieze pe deplin de oportunitățile oferite atât de piața unică, cât și de piețele țărilor terțe, asigurând un

¹⁸ COM(2014) 168.

¹⁹ COM(2014) 172.

domeniu de aplicare geografic bine definit al acțiunilor Comisiei, în strânsă coordonare cu Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE).

4.3.1. În cadrul pieței unice a UE

Rețeaua întreprinderilor europene (EEN) este principalul instrument al Comisiei pentru a susține IMM-urile în vederea creșterii competitivității lor pe piața unică și dincolo de aceasta, prin serviciile oferite de cele 600 de organizații membre EEN.

Comisia va continua să:

- promoveze accesul IMM-urilor pe piața unică, de exemplu, încurajând statele membre să consolideze ghișeele unice (Directiva privind serviciile)²⁰, promovând accesul IMM-urilor la achizițiile publice și finalizând piața unică digitală.
- dezvolte în continuare portalul „Europa ta”²¹ în cooperare cu statele membre pentru a oferi IMM-urilor un acces facil la informații practice multilingve privind normele relevante ale UE și aplicarea acestora în statele membre.
- sprijine IMM-urile europene pentru îmbunătățirea utilizării resurselor acestora într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor, comercializarea produselor lor printr-un transfer de tehnologie eficient și identificarea de parteneri de afaceri, dobândirea de noi competențe și cunoștințe, ca parte a Planului de acțiune verde pentru IMM-uri.
- faciliteze participarea IMM-urilor în sectorul tehnologiilor generice esențiale (TGE)²² din UE prin întocmirea unui inventar al platformelor de servicii TGE și al specificităților acestora, care să fie pus la dispoziția IMM-urilor prin intermediul unui portal web.
- consolideze cooperarea clusterelor în Europa pentru a încuraja IMM-urile din cluster să se angajeze în cooperare transnațională și să se integreze în lanțurile valorice europene, prin organizarea de evenimente europene ale clusterelor pentru stabilirea de relații.

Comisia propune:

²⁰ Ghișeele unice sunt portaluri online de e-guvernare care oferă întreprinzătorilor posibilitatea să se informeze cu privire la normele, reglementările și formalitățile care se aplică în activitățile de servicii din alt stat membru și să efectueze procedurile administrative online.

²¹ <http://europa.eu/youreurope/>

²² http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/key_technologies/index_en.htm

- **actualizarea semnificativă a Rețelei întreprinderilor europene** prin dezvoltarea cooperării locale cu IMM-urile interesate din regiune și prin furnizarea de noi servicii, în scopul de a asigura stabilirea eficace de relații de afaceri, transferul de tehnologie și gestionarea inovării pentru beneficiarii instrumentului pentru IMM-uri. Rețeaua va furniza servicii cu o țintă anuală de 500 000 de IMM-uri până în 2020.
- crearea unui **Centru european de excelență pentru utilizarea eficientă a resurselor** pentru a oferi IMM-urilor informații practice, consultanță și sprijin cu privire la modul în care își pot îmbunătăți eficiența în utilizarea resurselor. Centrul și partenerii săi ar trebui să acopere 80 % din economia europeană.
- sprijinirea, până în 2020, a aproximativ 100 de organizații de clustere mai puțin avansate pentru a dezvolta **servicii de asistență personalizate pentru IMM-urile care le sunt clienți, inclusiv accesul pe piețe**, prin acțiuni de înfrățire cu organizațiile de clustere avansate.

4.3.2 În afara granițelor UE

Intrarea pe piețele țărilor terțe este proporțional mai dificilă pentru IMM-uri decât pentru întreprinderile mari. În prezent, doar aproximativ 9,7 % dintre IMM-urile manufacturiere exportă mărfuri către țări din afara UE. În general, IMM-urile exportatoare sunt mai competitive, întrucât acestea tind să fie mai productive, mai inovatoare și cu un nivel mai ridicat de competență.

Categoria întreprinderilor de mărime medie²³, și anume întreprinderile cu mai mult de 250 de angajați, care nu se încadrează în definiția IMM-urilor, este semnificativă pentru economia europeană, în special pentru capacitatea acestora de inovare și de creare de locuri de muncă. Comisia propune explorarea necesității unor măsuri de politică care vizează în mod specific astfel de întreprinderi, care au potențialul de a funcționa pe piețele din afara UE.

Comisia va continua inițiativele deja în curs pentru a sprijini globalizarea IMM-urilor, cum ar fi:

- furnizarea pentru IMM-urile din UE de informații ușor accesibile și adecvate cu privire la modul în care își pot extinde activitățile comerciale în afara UE prin intermediul portalului pentru internaționalizarea IMM-urilor²⁴ și actualizarea continuă a acestuia.

²³ Denumite, de asemenea, „întreprinderi de o mărime intermediară”, „întreprinderi cu capitalizare medie” și „întreprinderi mijlocii”.

²⁴ <https://webgate.ec.europa.eu/smeip/>

- negocierea unui capitol dedicat IMM-urilor în cadrul Parteneriatului transatlantic pentru comerț și investiții (TTIP).
- promovarea în mod sistematic a responsabilității sociale a întreprinderilor (RSI), cu obiectivul de a consolida un avantaj competitiv al brandului UE pe piața mondială.
- consolidarea parteneriatelor europene strategice ale clusterelor între organizațiile de clustere pentru a institui acțiuni comune de sprijinire a colaborării, a internaționalizării și a dezvoltării IMM-urilor care le sunt clienți.

Comisia propune:

- elaborarea unei **strategii integrate a Comisiei privind internaționalizarea IMM-urilor**, cu obiectivul de a crește până la 20 % ponderea IMM-urilor care au acces la piețele țărilor terțe până în 2020.
- Ca parte a strategiei, Comisia propune:
 - furnizarea de valoare adăugată și completarea asistenței acordate la nivel național și regional, cu un domeniu geografic de aplicare clar al acțiunilor;
 - promovarea de legături mai puternice între diferite programe și inițiative de sprijin ale UE, inclusiv o mai bună poziționare a serviciilor Rețelei întreprinderilor europene în țări terțe, formare profesională adaptată pentru IMM-urile din UE, o mai mare interacțiune între serviciile UE de asistență în materie de drepturi de proprietate intelectuală (DPI), centre UE pentru IMM-uri, inițiative de internaționalizare a clusterelor din UE și inițiative de responsabilitate socială a întreprinderilor;
 - lansarea unor campanii de promovare pentru a prezenta IMM-uri de succes din UE care funcționează pe piețele mondiale și creșterea gradului de conștientizare a IMM-urilor cu privire la inițiativele finanțate de UE care vizează îmbunătățirea accesului întreprinderilor europene la piețele țărilor terțe;
 - promovarea sprijinului direct pentru IMM-uri pentru internaționalizare prin misiuni pentru creștere economică și prin cooperarea internațională a clusterelor;
 - sprijinirea unui mediu internațional mai favorabil IMM-urilor prin stabilirea și urmărirea dialogurilor IMM-urilor cu autoritățile publice ale partenerilor comerciali cheie ai UE.

- explorarea posibilității de a crea **măsuri politice care vizează întreprinderile medii**, de exemplu, pentru a sprijini globalizarea acestora.

4.4. Eliberarea potențialului antreprenorial și de inovare pentru creștere

Se vor continua eforturile de promovare a spiritului antreprenorial, a culturii și mentalității antreprenoriale, precum și de îmbunătățire a condițiilor-cadru pentru IMM-uri, astfel cum este prevăzut în planul de acțiune „Antreprenoriat 2020”.

Comisia continuă să:

- acorde prioritate asigurării unei a doua șanse pentru antreprenorii cinstiți, inclusiv prin inițiativa Comisiei privind eșecul în afaceri și insolvență.
- promoveze măsuri pentru tinerii antreprenori, femeile antreprenori și antreprenorii seniori (formare, îndrumare, consultanță și crearea de rețele).
- sprijine introducerea și extinderea educației antreprenoriale în sistemele educaționale din statele membre printr-o cooperare consolidată cu ministerele și departamentele la nivel național și regional.

Comisia propune:

- extinderea **programului Erasmus pentru tineri antreprenori**, care a creat până în prezent 2 000 de noi întreprinderi și 12 000 de noi locuri de muncă la un cost foarte modest, de la 800 la 10 000 de schimburi pe an până în 2020.
- crearea unei **platforme de avertizare rapidă** la nivelul UE pentru părțile interesate și experți²⁵ pentru a oferi consiliere întreprinderilor aflate în dificultate și pentru a sprijini întreprinderile viabile să depășească situația de criză, să mențină locurile de muncă și să reducă stigmatul eșecului care este atașat falimentului.
- stabilirea unui obiectiv pentru toate statele membre de integrare a **antreprenoriatului în programa învățământului secundar ca o competență-cheie** până în 2018, inclusiv o experiență practică de antreprenoriat pentru tineri înainte de a părăsi învățământul obligatoriu.
- utilizarea **platformei online pentru femeile antreprenor**, care se preconizează a fi lansată în 2015, și asigurarea că aceasta devine un ghișeu unic larg recunoscut și utilizat, cu implicarea activă a părților interesate și a grupurilor colegiale la nivel local, național și european, reunind instrumente și inițiative existente pentru

²⁵ Pentru o practică națională comparabilă, a se vedea:

http://startvaekst.dk/earlywarning.dk/earlywarning_experiences_from_denmark

sprijinirea întreprinzătorilor femei.

- **consultarea antreprenorilor** din întreaga Europă pentru a colecta idei pentru noi inițiative de promovare a spiritului antreprenorial și a noilor întreprinderi înființate de tineri; cele mai bune idei vor fi supuse unei evaluări mai aprofundate și vor fi testate dacă se dovedesc fezabile.
- sprijinirea statelor membre și a regiunilor să dezvolte **modele de centre de înființare și dezvoltare eficiente**, inițiative și strategii în cooperare cu părțile interesate și, ulterior, promovarea acestor modele și adoptarea acestora în întreaga UE, folosind, de exemplu, fonduri ESI.

S-a estimat că, în fiecare an, drepturile de proprietate asupra a aproximativ 450 000 de întreprinderi, cu 2 milioane de angajați, sunt transferate în UE, de exemplu în cazul în care proprietarul unei mici afaceri se retrage, se îmbolnăvește sau dorește pur și simplu să își schimbe domeniul de activitate. În astfel de cazuri, nu este întotdeauna ușor să fie identificați posibili noi proprietari sau să se îndeplinească formalitățile necesare. Se estimează că dificultățile legate de efectuarea transferului de proprietate conduc la pierderea a 150 000 de întreprinderi și 600 000 de locuri de muncă în fiecare an.

Comisia propune:

- **facilitarea transferului de întreprinderi prin:**
 - încurajarea statelor membre să aplice planuri de acțiune naționale cu privire la transferurile de întreprinderi și crearea unui ghișeu unic pentru transferuri sau includerea unui element de transfer în ghișeele unice existente, până în 2017;
 - elaborarea și diseminarea de „standarde de calitate” pentru piețe online eficiente pentru transferurile de întreprinderi și încurajarea legăturilor dintre platformele congruente transfrontaliere deja existente;
 - facilitarea creării de rețele la nivelul UE, în scopul de a stimula schimburile între cercetători și practicieni și de a crea o Rețea europeană de mentori privind transferurile;
 - sprijinirea unei platforme congruente la nivelul UE pentru universități/școli de afaceri care să se axeze pe transferurile de întreprinderi;

Inovarea rămâne unul dintre principalele motoare ale creșterii durabile și ale creării de locuri de muncă în UE. Trebuie să se ia în considerare toate aspectele legate de inovare, inclusiv: modelele de organizare, stilurile de conducere, recrutarea resurselor umane, măsurile de performanță, relațiile cu furnizorii, gestionarea clienților (în special cei internaționali). În special, inovarea ar trebui să includă nu numai produse inovatoare și cu înaltă valoare adăugată, ci și modele inovatoare de gestionare a afacerilor și colaborări/parteneriate între întreprinderi. Ar trebui să se promoveze un nou concept de administrare a afacerilor care vizează simplificarea proceselor organizaționale, eliminarea sarcinilor inutile, reducerea costurilor și, prin urmare, creșterea eficienței și a dezvoltării IMM-urilor.

Clusterelor²⁶ și rețelele de întreprinderi joacă un rol-cheie în încurajarea cooperării intersectoriale și sprijinirea IMM-urilor în vederea inovării și a creșterii. În 2015, Comisia va prezenta o nouă strategie europeană în materie de cluster pentru creștere economică, care va plasa un accent mai strategic asupra inițiativelor actuale și noi prin deblocarea oportunităților IMM-urilor în industriile emergente, stimularea cooperării trans-sectoriale și acordarea de sprijin personalizat pentru întreprinderi. Comisia continuă să:

- sprijine dezvoltarea IMM-urilor din UE, în special în industriile emergente legate de strategii de specializare inteligentă în cadrul programului Orizont 2020, care va sprijini proiecte de colaborare și de inovare trans-regionale și trans-sectoriale ale IMM-urilor facilitate de cluster, implicând cel puțin 3 000 de IMM-uri până în 2020.
- creeze și să consolideze parteneriatele europene strategice ale clusterelor pentru a promova alianțe durabile între organizațiile de cluster în întreaga UE, pentru a reuni competențe din diferite cluster și sectoare și pentru a crea acțiuni comune de sprijinire a colaborării, a internaționalizării și a dezvoltării IMM-urilor care le sunt cliente.

Pentru a susține potențialul de inovare pentru creștere, ca parte a strategiei europene în materie de cluster pentru creștere economică, Comisia ia în considerare:

- promovarea și susținerea de **modele inovatoare de gestionare a afacerilor**, inclusiv prin inițiative care vizează dezvoltarea de noi competențe manageriale pentru IMM-uri.
- reunirea factorilor de decizie politică în materie de cluster într-o **platformă europeană pentru politica în materie de cluster pentru creștere economică în 2015** cu scopul de a face schimb de experiențe de politică și de a lucra

²⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/clusters/index_en.htm

împreună pentru a dezvolta o metodologie comună pentru politicile în materie de clustere în vederea stimulării creșterii economice, construind pe suportul consultativ al Observatorului European al clusterelor.

- stabilirea unui **dialog privind industriile emergente²⁷ în 2015 cu comunitățile de IMM-uri și cu practicienii în domeniul sprijinirii întreprinderilor și al clusterelor** cu privire la modul optim de adaptare a sprijinului pentru creștere economică la nevoile IMM-urilor în industriile emergente, inclusiv prin incubatoare, centre de colaborare și acceleratori.

4.5. Consolidarea dezvoltării de competențe pentru a depăși penuria de forță de muncă calificată

Dezvoltarea multor IMM-uri este îngreunată de penuria de lucrători calificați pe piața forței de muncă. În timp ce rata șomajului este ridicată, în special în anumite state membre, problema este că abilitățile disponibile nu corespund cerințelor din diverse industrii aflate în evoluție și că planificarea privind nevoile viitoare legate de competențe ale IMM-urilor este slabă. Prin urmare, este necesar să se creeze legături mai strânse între formare și nevoile de competențe ale pieței.

Comisia abordează problema penuriei de lucrători calificați și de ucenici cu care se confruntă meșteșugurile și IMM-urile europene printr-o serie de inițiative, inclusiv prin abordări specifice fiecărui sector pentru identificarea nevoilor de aptitudini²⁸ în scopul de a răspunde la nepotrivirile existente²⁹, îmbunătățirea imaginii profesiilor tehnice și a atractivității lor pentru tineri și promovarea unor programe de ucenicie³⁰. De asemenea, organizațiile de clustere ar trebui să fie considerate ca facilitatori la nivel regional, pentru a aborda nepotrivirile de competențe în contextul specific în care operează IMM-urile lor.

Comisia propune:

- lansarea unei inițiative coordonate la nivel de Comisie care cuprinde dimensiunile ocupării forței de muncă, educației și întreprinderii pentru a **depăși lipsa de forță de muncă calificată**, de exemplu, prin promovarea:

²⁷ Industriile emergente pot fi definite ca însemnând stabilirea unui lanț de valori economice industriale cu totul nou sau reconfigurarea radicală a unui existent, condusă de o idee (sau convergență de idei) perturbatoare care conduce la transformarea ideilor/opportunităților în noi produse/servicii cu o valoare adăugată mai mare.

²⁸ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/sector-skills_en.htm

²⁹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=784&langId=ro>

³⁰ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/alliance_en.htm

- programelor de formare profesională pentru lucrători calificați implicând în mod direct IMM-urile din sectorul în cauză.
- punerea în aplicare a unui sistem dublu de formare profesională și
- o mai bună imagine a meșteșugurilor și a locurilor de muncă tehnice în IMM-uri.

5. ETAPELE URMĂTOARE

După închiderea consultării publice, Comisia va analiza răspunsurile primite și va publica un raport sintetizând rezultatele. Pe baza rezultatelor consultării, Comisia va prezenta o propunere pentru o nouă inițiativă SBA care să fie adoptată în prima jumătate a anului 2015.